

Η ΑΓΙΑ ΚΥΡΑΝΝΑ Η ένδοξος και πολύαθλος νεομάρτυς της Θεσσαλονίκης

Κατά τη σκοτεινή περίοδο της Τουρκοκρατίας έλαμψαν με την άθλησή τους πολυάριθμοι νεομάρτυρες, οι οποίοι με το ένδοξο μαρτύριό τους εισήλθαν στον Νυμφώνα της Βασιλείας του Θεού και διδάσκουν στη σημερινή εγωκεντρική εποχή μας με το αγωνιστικό τους φρόνημα και την ακλόνητη πίστη τους.

Μέσα στο πολυπληθές νέφος των νεομαρτύρων συναριθμείται και η μαρτυρήσασα στη Θεσσαλονίκη στις 28 Φεβρουαρίου 1751 ένδοξος και πολύαθλος Αγία Κυράννα, η πάγκαλος αυτή νύμφη του Χριστού, η οποία καταγόταν από το χωριό Βυσσώκα (Όσσα) της Θεσσαλονίκης. Οι γονείς της ήταν ευσεβείς και γι' αυτό από νωρίς χειραγωγήθηκε στην ορθόδοξη πίστη. Διακρινόταν για τον ενάρετο βίο και την εξωτερική της ομορφιά. Όμως ο μισόκαλος διάβολος τη φθόνησε για τις πολυάριθμες αρετές της και βρήκε ως όργανο της κακίας του έναν γενίτσαρο, ο οποίος στο χωριό Βυσσώκα εισέπραττε τους φόρους. Μόλις είδε ο γενίτσαρος την Κυράννα, την ερωτεύθηκε και με διάφορες κολακείες, αλλά και με υποσχέσεις προσπάθησε να πετύχει τον σκοπό του, ο οποίος ήταν να αλλαξοπιστήσει η όμορφη, ενάρετη και σεμνή αυτή κοπέλα και στη συνέχεια να την παντρευτεί. Όμως η Κυράννα ποθούσε μόνο τον Σωτήρα Ιησού Χριστό και αρνιόνταν τις προτάσεις του γενίτσαρου. Τότε άρχισε να την φοβερίζει ότι θα την υποβάλει σε βασανιστήρια και ότι θα την θανατώσει, εάν δεν δεχόταν την πρότασή του.

Βλέποντας όμως ο γενίτσαρος την επίμονη άρνηση της Κυράννης, συνεννοήθηκε με άλλους και αφού την άρπαξαν ξαφνικά, την οδήγησαν στον κριτή της Θεσσαλονίκης με την ψεύτικη κατηγορία, ότι ενώ υποσχέθηκε να παντρευτεί τον γενίτσαρο και να ασπασθεί τον μωαμεθανισμό, τώρα άλλαξε στάση και αρνείται. Οι γονείς της Κυράννης έτρεξαν για να συμπαρασταθούν στην κόρη τους, αλλά ύστερα από τις απειλές των γενίτσαρων, αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν και να την εγκαταλείψουν. Οι Τούρκοι προσπάθησαν άλλοτε με κολακείες και άλλοτε με απειλές να πετύχουν τον σκοπό τους, αλλά η Κυράννα δήλωσε με παρηρησία ότι είναι χριστιανή και ότι έχει Νυμφίο της τον Ιησού Χριστό, τον Οποίο από την παιδική της ηλικία ποθεί και αγαπά, αφού είναι Εκείνος στον Οποίο προσφέρει την αγνότητά της και για τον Οποίο είναι διατεθειμένη και πρόθυμη να δώσει και το ίδιο της το αίμα για να αξιωθεί να Τον απολαύσει. Μετά από αυτή τη θαρραλέα ομολογία πίστεως σιώπησε, αφού προηγουμένως δήλωσε ότι δεν πρόκειται να ξαναμιλήσει. Παράλληλα στεκόταν με σεμνότητα και με κατεβασμένο το κεφάλι, και με τη νοερά της προσευχή ζήτησε από τον Κύριο να την ενισχύσει μέχρι τέλους. Μάλιστα εκείνη τη στιγμή αισθάνθηκε τέτοια πνευματική αγαλλίαση, ώστε ποθούσε να μαρτυρήσει για τον Χριστό όσο το δυνατόν γρηγορότερα.

Βλέποντας οι Τούρκοι την ακλόνητη πίστη της και την ιλαρότητα του προσώπου της, αισθάνθηκαν ντροπή και την έκλεισαν στη φυλακή. Με τη βοήθεια ενός δεσμοφύλακα άρχισε ο γενίτσαρος να την επισκέπτεται στη φυλακή και να τη βασανίζει για να πετύχει τον σκοπό του. Συχνά έπαιρνε μαζί του και άλλους για να τη βασανίσουν, αλλά η πολύαθλος Κυράννα έσκυβε το κεφάλι, σκέπαζε το πρόσωπο και σταύρωνε τα χέρια της χωρίς να τους κοιτά και να τους απαντά σ' αυτά που έλεγαν. Οι βασανιστές αρχικά προσπαθούσαν με κολακείες και δώρα να την πείσουν να αλλάξει γνώμη, αλλά η ακλόνητη πίστη της τους εξαργίωνε σε τέτοιο βαθμό, ώστε άλλος τη χτυπούσε με ξύλο, άλλος με μαχαίρι, άλλος με κλωτσιές και άλλος με γροθιές. Αυτό όμως είχε ως αποτέλεσμα να πέφτει κάτω λιπόθυμη από τα βασανιστήρια. Ακόμη και ο δεσμοφύλακας τη βασάνιζε κατά τη διάρκεια της νύχτας. Αφού την κρεμούσε από τις μασχάλες και της αλυσόδενε τα χέρια, τη χτυπούσε μ' ένα ξύλο αλύπητα μέχρι που κουραζόταν και στη συνέχεια την άφηνε κρεμασμένη μέσα στην παγωμένη ατμόσφαιρα του χειμώνα. Η Αγία Κυράννα υπέμενε τα βασανιστήρια με υπομονή, σιωπή και ηρεμία, αφού ο νους και η καρδιά της ήταν μόνο στον Χριστό και στη Βασιλεία των Ουρανών. Μέσα στη φυλακή βρίσκονταν και άλλοι χριστιανοί, αλλά και Εβραίοι και μερικές Τουρκάλες, οι οποίες επέκριναν τον δεσμοφύλακα για την άσπλαχνη και τυραννική συμπεριφορά του απέναντι σε μια αθώα γυναίκα. Ένας όμως χριστιανός ζητούσε από τον δεσμοφύλακα να ξεκρεμάσει την Κυράννα, όταν καταλάβαινε ότι ο θυμός του έχει περάσει, ενώ προσπαθούσε να τον προβληματίσει, να τον ευαισθητοποιήσει και να του αλλάξει τη σκληρόκαρδη συμπεριφορά του θυμίζοντάς του την κρίση του Θεού. Ο δεσμοφύλακας όμως παρέμενε άσπλαχνος και συνέχιζε να βασανίζει την αγία και μάλιστα ακόμη σκληρότερα. Στο μεταξύ στη φυλακή εισέρχονταν οι βασανιστές για να της δώσουν τροφή για να μην πεθάνει, αλλά η Κυράννα αρνιόνταν να φάει, ενώ άκαρπη στάθηκε και η προσπάθειά τους να της ανοίξουν το στόμα, αφού η καρδιά της ήταν δοσμένη μόνο στην αγάπη του Ιησού Χριστού.

Την έβδομη ημέρα της φυλάκισής της άρχισαν και πάλι οι γενίτσαροι να τη βασανίζουν ανελέητα. Τότε ο χριστιανός επέκρινε τον δεσμοφύλακα και άρχισε να τον απειλεί ότι θα τον καταγγείλει στον πασά, γιατί επιτρέπει να μπαίνουν μέσα στη φυλακή άνθρωποι που βασανίζουν τους φυλακισμένους, δεδομένου ότι αυτό είναι γεγονός πρωτάκουστο και έρχεται σε αντίθεση με τον νόμο. Η παράνομη και σκληρόκαρδη συμπεριφορά του δεσμοφύλακα προκάλεσε και την οργή των μουσουλμάνων γυναικών, γεγονός που τον οδήγησε στο να μην επιτρέψει στους γενίτσαρους να βασανίσουν και πάλι την Κυράννα. Οι γενίτσαροι όμως πήγαν στη συνέχεια στον μεγάλο αγά, ο οποίος κάλεσε τον δεσμοφύλακα και τον έβρισε. Τότε εκείνος εξαγριώθηκε και επιστρέφοντας στη φυλακή, άρπαξε την αγία και αφού την κρέμασε, άρχισε να τη χτυπά μ' ένα ξύλο και με τα δύο του χέρια τόσο πολύ,

ώστε όλοι οι φυλακισμένοι άρχισαν να φωνάζουν. Οι φωνές προκάλεσαν τόσο μεγάλη αναστάτωση, ώστε ο δεσμοφύλακας άφησε την Κυράννα κρεμασμένη και αφού πήγε στο δωμάτιό του, ζήτησε από τον χριστιανό να του ψήσει καφέ. Ο χριστιανός άρχισε και πάλι να τον κατηγορεί για την άσπλαχνη συμπεριφορά του και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό, ώστε ο δεσμοφύλακας έπεσε μπρούμυτα και άρχισε να κλαίει είτε από ενοχές είτε από ντροπή. Εκείνη ακριβώς τη στιγμή κατά την οποία η αγία ήταν ακόμη κρεμασμένη, συνέβη ένα συγκλονιστικό γεγονός. Ξαφνικά ένα λαμπερό φως, σαν να ήταν αστραπή, μπήκε από την οροφή της φυλακής και αφού περικύκλωσε το σώμα της πολυάθλου Αγίας Κυράννης περιέλουσε ολόκληρη τη φυλακή και έδωσε τόσο έντονο φως σαν να είχε μπει μέσα όλος ο ήλιος, παρόλο που ήταν νύχτα. Το θαυμαστό αυτό γεγονός έκανε τους Χριστιανούς να φωνάζουν «Κύριε ελέησον», τους Εβραίους να πέσουν μπρούμυτα και τις Τουρκάλες να φωνάζουν ότι η τιμωρία που επιβλήθηκε στη φτωχή ρωμιά είχε ως αποτέλεσμα να πέσει αστραπή και να τους κάψει. Την ίδια στιγμή ο δεσμοφύλακας ζήτησε τρομοκρατημένος από τον χριστιανό να ξεκρεμάσει την αγία. Ο χριστιανός βρήκε την Κυράννα ξεψυχησμένη και για πολλή ώρα μια άρρητη ευωδία είχε πλημμυρίσει τον γύρω χώρο. Αφού την απελευθέρωσε από τα σιδερένια δεσμά, άναψε κεριά και θυμίαμα και κάθισε δίπλα μέχρι το πρωί, δοξάζοντας τον Θεό που τον αξίωσε να βιώσει τέτοια θαυμαστά γεγονότα και να περιποιηθεί το ιερό λείψανο. Το πρωί όλος ο κόσμος πληροφορήθηκε για τη μαρτυρική τελείωση της αγίας, αλλά και για το συγκλονιστικό θαύμα του ουρανίου φωτός μέσα στη φυλακή. Δόθηκε μάλιστα η άδεια να ενταφιασθεί το λείψανο έξω από την πόλη της Θεσσαλονίκης, ενώ τα φορέματα της αγίας διανεμήθηκαν στους χριστιανούς για ευλογία.

Στο χωριό Όσσα της Θεσσαλονίκης, που είναι και η γενέτειρα της Αγίας Κυράννης, ανεγέρθηκε το 1868 στον τόπο της πατρογονικής οικίας ο περικαλλής ιερός ενοριακός ναός επ' ονόματί της, στον οποίο και φυλάσσεται η φιλοτεχνημένη περί το 1870 δια χειρός Χριστοδούλου Ιωάννου του εκ Σιατίστης θαυματουργική της εικόνα. Ο ναός αυτός αποτελεί το κέντρο της ευλαβικής αναφοράς και προσκύνησης των κατοίκων της περιοχής, ιδιαίτερας κατά τις δύο πανηγύρεις του, στις 8 Ιανουαρίου και στις 28 Φεβρουαρίου. Προς τιμήν της πολυάθλου Αγίας Κυράννης έχουν συντάξει ακολουθίες ο λόγιος μοναχός της Σκήτης των Ιβήρων Χριστόφορος Προδρομίτης και ο μοναχός Γεράσιμος ο Μικραγιαννανίτης, ο οποίος εποίησε και Παρακλητικό Κανόνα στην ένδοξο νεομάρτυρα της Θεσσαλονίκης.

Ιστορικός σταθμός για την περιοχή της Όσσας και την Ιερά Μητρόπολη Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης αποτέλεσε το θαυμαστό γεγονός, το οποίο έλαβε χώρα τον Σεπτέμβριο του 2011 και με τη συμπλήρωση κατά το έτος αυτό 260 ετών από το ένδοξο μαρτύριο της Αγίας Κυράννης (1751-2011), αφού η Πρόνοια του Θεού θέλησε να αποκαλύψει θαυματουργικώς τμήματα των ιερών και χαριτόβρυτων λειψάνων

της στον παλαιό ιερό ναό των Παμμεγίστων Ταξιαρχών Όσσας στις 12 και 13 Σεπτεμβρίου 2011. Τα τεμάχια των ιερών αυτών λειψάνων μαζί και μ' ένα δερμάτινο ζευγάρι μαύρων υποδημάτων ανευρέθησαν σε εσωτερική κρύπτη του ναού στο Άγιο Βήμα. Μετά από το θαυμαστό αυτό συμβάν διατάχθηκε ιατροδικαστική εξέταση, σύμφωνα με την οποία οι επιστήμονες κατέληξαν στο γεγονός ότι τα ανευρεθέντα ιερά λείψανα και σανδάλια ανήκουν στην πολυάθλο και ένδοξο νεομάρτυρα Αγία Κυράννα. Η επίσημη ανακοίνωση της ευρέσεως των ιερών λειψάνων έγινε στις 23 Σεπτεμβρίου 2011 στον ιερό ναό των Παμμεγίστων Ταξιαρχών Όσσας από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης κ. Ιωάννη, η δε μεταφορά και τοποθέτησή τους στον ιερό ενοριακό ναό της Αγίας Κυράννης Όσσας έλαβε χώρα στις 11 Οκτωβρίου 2011 παρουσία του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ο οποίος και πραγματοποίησε επίσημη επίσκεψη στην Ιερά Μητρόπολη Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης επ' ευκαιρία της επετειακής συμπληρώσεως των 260 ετών από τη μαρτυρική τελείωση της Αγίας. Μάλιστα προς τιμήν της πολυάθλου και θαυματουργού νεομάρτυρος εγκαινιάσθηκε το 2011 το Πολυδύναμο Κέντρο Νεότητας της Ιεράς Μητροπόλεως, ενώ το όνομά της φέρει και το Συνεδριακό Κέντρο του Ιερού Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου Λαγκαδά.

Η Αγία Κυράννα αποτελεί τον πολύτιμο πνευματικό θησαυρό και το καύχημα της Όσσας και της Τοπικής Εκκλησίας του Λαγκαδά, αλλά και ένα φωτεινό παράδειγμα ακλόνητης πίστεως, ακμαίου αγωνιστικού φρονήματος και θαρραλέας ομολογίας στον Σωτήρα και Λυτρωτή Ιησού Χριστό για τους νεοέλληνες του 21ου αιώνα.

Αριστέιδης Γ. Θεοδωρόπουλος

Εκπαιδευτικός

Βιβλιογραφία

- Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου, Νέον Μαρτυρολόγιον, Αθήναι 1993.
- Μητροπολίτου Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης Ιωάννου, Το χρονικόν της ευρέσεως των ιερών λειψάνων της Αγίας Κυράννης, Λαγκαδάς 2011.